

ARKKOL. OS. 343 / 20.17.2007_M

TARKASTUSKERTOMUS 6.8.2007

LAIHIA, RAUTAKALLIO 3
Metsätyötuhojen tarkastus varhaismetallikautisella
hautaröykkiöalueella

Kaisa Lehtonen

MUSEOVIRASTO

TARKASTUSKERTOMUS 6.8.2007

Laihia, Rautakallio 3 (399 01 0037)

Varhaismetallikautinen hautaröykkiöalue

Peruskartta: 1244 03 Poola

Kohteen keskikoordinaatit: p = 6986845, i = 3237514, z = 25-30

Tarkastuksen aihe: Laihian Rautakallio 3 -nimisellä muinaisjäännösalueella on metsätöiden yhteydessä vahingoitettu muinaismuistolain (295/63) rauhoittamia varhaismetallikautisia hautaröykkiöitä. Arkeologi Peter Holmblad ilmoitti asiasta 2.8.2007 Museoviraston tutkija Kaisa Lehtoselle, joka teki ilmoituksen perusteella paikalle tarkastuskäynnin 6.8.2007. Lehtonen on keskustellut asiasta puhelimitse Pekka Kauppilan (UPM-Kymmene/Tervajoki) kanssa 8.8.2007. Puhelinkeskustelussa varmistui, että hakkuut ja metsänuudistuksen on suunnitellut UPM-Kymmene. Metsänkäsittely on tehty heinäkuussa 2007.

Kohde: Museoviraston muinaisjäännösrekisterissä kohteen tunnus on 399 01 0037. Kohde sijaitsee Laihian Nikkarin itäpuolella, Kumarlan kylässä, Madesjoen pohjoispuolella olevalla Rautakallion alueella. Tilan numero on Mäkimaa 2:28. Alueella on laaja-alainen, todennäköisesti varhaismetallikauteen ajoittuva hautaröykkiöalue. Kohteesta tunnetaan röykkiöitä yhteensä neljästä eri ryhmästä (ryhmät A-D). Nyt kyseessä olevat röykkiöt kuuluvat ryhmään B, jossa arkistotietojen perusteella on yhteensä 16 röykkiöitä.

Havainnot 6.8.2007: Tarkastuskäynnillä havaittiin, että paikalla on suoritettu avohakkuu ja koko hakkuualueelta on nostettu kannot (kuvat 2-3). Tarkastushetkellä kannot olivat kasoissa hakkuualueella. Havaintojen tekeminen jo luonnostaan erittäin kivisessä, muokatussa ja myllätyssä maastossa oli erittäin vaikeaa, mutta loppujen lopuksi alueella voitiin havaita kaikkiaan 5-6 erittäin pahoin vaurioitunutta hautaröykkiötä. Tuhoutuneita röykkiöitä voi olla enemmänkin, mutta tarkempien karttojen puuttuessa niitä ei pystytty paikantamaan. Osa röykkiöistä oli ajettu metsätyökoneilla yli, osa oli kannon nostossa/maanmuokkauksessa rikkirevittyjä. Yksi röykkiöistä oli lähes kokonaan tuhoutunut (kuva 7); röykkiöstä oli jäljellä enää vain muutamia, pyöreähköjä ja selvästi ladottuja kiviä kalliopinnalla. Hakkuualueen ja tien väliin jääneellä metsäkaistaleella, sähkölinjan alla, oli yksi sammaleen peittämä ehjä hautaröykkiö (kuva 8).

Vaasassa 13.8.2007

Kaisa Lehtonen
tutkija

Tiedoksi:

Etelä-Pohjanmaan metsäkeskus / Niilo Orava

Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio / Ari Kotiharju

Pohjanmaan museo / Pentti Rislä

Kuva 3. Yleiskuva hakkuualueesta luoteesta kuvattuna.

Kuva 4. Ison silmäkiven viereen kasattu röykkiö, joka on pahoin vahingoittunut maan muokkauksessa.

Kuva 5. Etualalla metsätyökoneilla yli ajettu röykkiö.

Kuva 6. Sama röykkiö kuin kuvassa 5.

Kuva 1. Yleiskuva hakkuualueesta tieltä kuvattuna.

Kuva 2. Yleiskuva hakkuualueesta lounaasta kuvattuna.

Kuva 7. Etualalla, aikoinaan suoraan kalliopinnalle rakennettu, nyt lähes täysin tuhoutunut röykkiö.

Kuva 9. Ehjä, sammaleen peittämä röykkiö hakkuualueen reunassa, sähkölinjan alla.

LAIHIA, RAUTAKALLIO 3

Ote peruskartasta 1244 03 Poola
MK 1:5000

Punainen tähti = vahingoittunut hautaröykkiö
Vihreä tähti = ehjä hautaröykkiö

